

Átláthatóbb adórendszert

A 2010-es kormányprogramban a bürokrácia-csökkentés ígérete, valamint a kisebb adók kivezetése is megfogalmazódott. Máhr András, a Mezőgazdasági Szövetkezők és Termelők Országos Szövetsége főtitkár-helyettese szerint az első lépésekben – úgy tűnt – valóra is válik az adócsökkentés terve, ám az elmúlt két évben korántsem alakult kedvezően az adózási rendszer a gazdaság szereplői, így az agrárágazat vállalkozói számára sem.

Tény, hogy a kormány első lépései több kisadót, köztük a vízi-közmű hozzájárulási adót megszüntették. Ez a vízi társulatok 150 éve működő rendszerét érintette igazán zsebbevágóan, mert a megszüntetett adó alapján minden földhasználó fizetett a társulatoknak egy kisebb összeget. Cserébe a társulatok tartották rendben a főbb vízcsatornákat, gondoskodtak a belvízszivattyúzásról, karban tartották a tereptárgyakat, zsillipeket, stb. A 2011-es költségvetés még tartalmazott egy 4,6 milliárd forintos tételt e költségek állami átvállalására, de az ideai költségvetésben már egy fillér sincs erre a célra. Ez pedig azért probléma, mert nem tudni, hogy ezeket a munkákat milyen módon, hogyan végzik el a társulatok. Nem tudni azt sem, hogy mi történik, ha komolyabb vízmennyiség érkezik. A társulatok egy része csődben van, másik része önkéntes alapon ismét beszedi a vízi-közmű hozzájárulást.

Újabb adóterhek

Az elmúlt időszakban számos új kisebb bevételi adótétel jelent meg a költségvetésben, aminek nem is az a legnagyobb baja, hogy többletterhet jelent, hanem hogy még több bürokratikus teendőt is rak a vállalkozók vállaira. A teljesség igénye nélkül érdemes néhányat megemlíteni.

Bevezették az élelmiszer-biztonság felügyeleti díjat, amely a kettős könyvvitelt vezető agrár-

vállalkozásoknál az árbevétel egy ezreléke, ugyanakkor a személyi jövedelemadó bevallást készítőknél – s ez a diszkrimináció – szintén egy ezrelék a díj, de csak a nyereségre vonatkozóan kell befizetni. Nem kell mondani, hogy mekkora a differencia az árbevétel és a nyereség között: az agrárágazat átlagos nyereségtartalma 2–5, esetleg 7 százalék. A fő baj azonban az, hogy e díj bevezetése kapcsán – a kettős díjbeszedés elkerülése érdekében – ígéret született arra, hogy az ide vonatkozó korábbi hatósági díjakat (laborvizsgálati, állatszállítási díj, stb.) eltörlik. Ezzel szemben január elsejétől él, és fizetni kell az élelmiszerbiztonság-felügyeleti díjat, miközben az ígért díjcsökkentéseknek nyoma sincs. Ez azt jelenti, hogy az agrárüzemeltetők tulajdonképpen kétszer fizetik meg a hatósági díjat, ami nincs szinkronban az ezekre vonatkozó törvényi szabályozással sem, amely kimondja, hogy a hatósági díj nem lehet több, mint a hatóság e tevékenységéhez kapcsolható, „igazolt költség”.

Még kacifántosabb a katasztrófavédelmi díj kivetése, amely a veszélyes anyagok előállítását, és a felhasználókat érinti. Veszélyes anyagnak minősítik például az ammonitratot, amely műtrágyaféleség, s a szántóföldi növénytermesztés elképzelhetetlen nélküle. A díj megfizetésén felül az érintett gazdálkodóknak be kell jelentkezniük, amely

önmagában százezer forintba kerül. Az érintettek gyakran azt sem tudják, hogyan kell e kötelezettségüknek eleget tenniük. Olyannyira nagy a káosz, hogy a március 31-ei határidőt a kormány kénytelen volt május 15-ére módosítani. (A legújabb hírek szerint a kormány ezt a tételt az év végén kivezeti. A szerk.)

Folytatva a sort, az egykulcsos adó bevezetésével egy időben a foglalkoztatottak egészség-biztosítási hozzájárulási terhei is nőttek. Ami igazán szembetűnő, az adminisztratív terhek jelentős növekedése.

Több ízben írtunk már a bérkompenzációról, amely olyan adminisztratív többletfeladatot jelent, ami a vállalkozások számára szinte megoldhatatlan. Az már csak apróság, hogy a különböző bérkompenzációk számítási alapjai is sokszínűek. A napokban jelent meg a pályázat az 5 százalékos béremelésből 3 százalék állami támogatást igénybe vevők részére vonatkozó felhívás, amelynek a számítási módja egészen más, mint a szociális hozzájárulásból visszatérhető kompenzáció számítási módja.

A tűrőképesség határán

A főtitkár-helyettes szerint rendkívül nagy baj, hogy a sok esetben minimális adóbevétel hozó intézkedések lassan elérik a vállalkozások tűrőképességeinek határait. Minél több különleges adó kerül a rendszerbe, annál nagyobb a hibázási lehetőség is. Ez pedig, megint csak többletterheket jelent a vállalkozóknak, a szankciók és büntetések révén.

Érdemes arról is szót ejteni, hogy egyre több a helyi adókiivetés is. Voltak egészen vad ötletek – lásd telekadó – de az utolsó pillanatban ezt levették a napirendről. Ezzel együtt, akad olyan önkormányzat, amely a belterületen lévő úgynevezett kivett, de még mező-

gazdasági művelés alatt álló területekre, állattartó telepekre kivetette a telekadót.

Át kell világitani az intézményrendszert

Összességében kijelenthető, hogy bizonyos szempontból érthető, hogy mi miért történik, hiszen az említett adók döntő többsége adott állami intézmények finanszírozását szolgálják. Ezért érdemes elgondolkodni azon, hogy ha egyik oldalon az állam magán spórol, a másik oldalon viszont kivetik az adót, akkor valójában az állam nem spórol, hanem a vállalkozások zsebéből veszi ki az intézményrendszer fenntartásához szükséges pénzeket. Ezért lenne célszerű átgondolni azt, hogy milyen intézményrendszerre van szükség, s annak fenntartása mibe kerül. Az is szerencsésebb lenne, ha a vállalkozásokra az intézmények fenntartására vonatkozó egyre burjánzó díjak helyett egy „intézményfenntartási díjat” vetnének ki, mert igaz ugyan, hogy ez is a vállalkozások terhére növelné, de legalább áttekinthető, egyszerű és sokkal kisebb adminisztratív terhet, hibázási lehetőséget hordozna magában. S jó lenne, ha az egész adórendszer egyszerűbb, áttekinthetőbb lenne, s a valós munkahelyteremtést ösztönöznék, mondta végezetül a főtitkár-helyettes.

H. GY.